

TROSA/GNESTA

Trosa: Hanna Svensson, Yvonne Perkins 0156-13710 Gnesta: Maria Gustafson Danielsson, Simón Bustamante, Veronika Skärhund 0158-102 06

Läkare åtalas för olaga hot

GNESTA En läkare åtalas för att ha hotat en granne med kniv i Gnesta kommun. Men läkaren uppger i stället att det var han som hotades – med pistol mot huvudet.

Den kniv som låg på en byrå i hallen hos läkaren, och som beslagtogs av polisen. FOTO: POLISEN

Händelsen ska enligt polis-anmälan ha inträffat på nyårs-afton, strax efter tolvslaget. Då kom enligt anmälan läkaren över till ett hus där några av de boende stod på uppfarten och tittade på fyrverkerier.

Förhören med målsägande och dennes närstående som befann sig på platsen beskriver hur läkaren först frågade efter en annan familjemedlem, och därefter tog fram en kniv och höll den mot målsägandes strupe.

Läkaren gick hem och sov efter händelsen. När polisen kom och knackade på en stund senare väcktes hen av sin partner. Då berättade hen att hen varit vid huset för att prata med de boende eftersom deras fyrverkerier var riktade mot hans hus, något som både målsägande och vittnen förnekar: de uppger att de inte hade några fyrverkerier alls.

Läkaren förnekar brottet och i förhör med polisen valde hen att göra en motanmälan. Hen hävdar att hen tog fram kniven, vilken hen

hade i bältet sedan hen försökt öppna en låda med fyrverkerier, först efter det att en av personerna på uppfarten hotat med pistol.

– Med en pistol mot huvudet verkar det inte smart att trycka en kniv mot halsen. Jag har inga minnen av att jag skulle ha gjort så med kniven, säger läkaren i förhöret med polisen.

Enligt polisens rapport från platsen var läkaren rejält berusad vid tillfället.

Nu har åklagare vid Nyköpings tingsrätt åtalat läkaren, eftersom "hotet var sådant att målsägande kunde känna allvarlig rädsla för sin personliga säkerhet". Åklagaren menar också att läkaren handlat med uppsåt, och yrkar på att läkaren betalar ett skadestånd på 3 000 kronor till personen som säger sig blivit hotad.

Veronika Skärhund
veronika.skarlund@sn.se 0155-25 68 19

Omkring 300 besökare brukar komma till Skottvång för att delta när kolmilan tänds. Så här såg det ut i fjol. FOTO: JENS ALVIN

Snart ryker det vid Skottvång

SKOTTVÅNG För en vecka sedan stod den svarta högen färdig, i dag tänds den. Snart brinner årets kolmila vid Skottvångs gruva.

Inresningen, det vill säga arbetet med att ställa veden i rätt ordning för milan, har pågått länge.

– Det började vi med redan i slutet på mars, säger Ulf Sandström på Östra Sörmlands gruvförening.

Förra helgen var det dags för risning och stybning: då täcktes veden med granris, som i sin tur täcktes av koldamm, så kallat kolstubb. Syftet med det är att stänga ute luftens syre så att veden i milan kolas och inte bara brinner upp.

Och i dag på förmiddagen

är det alltså dags att tända milan. Vem som får äran att utföra hedersuppdraget tillkännages först vid tändningstillfället, men enligt Ulf Sandström brukar det vara någon med anknytning till bygden eller med koppling till kolning.

När all ved blivit kol är milan färdig, något som brukar ta mellan en vecka och tio dagar.

– Det vet man genom att det börjar brinna i fotrymningarna, säger Ulf Sandström och förklarar att man gör små lufthål på sidan av milan.

– När kolningen kommer fram dit, då vet man att det är färdigt, säger han.

Veronika Skärhund
veronika.skarlund@sn.se 0155-25 68 19

FORSKNING Rovfiskar och alger studeras på Askölaboratoriet

Övergödningen hotar växter och fiskar

TROSA Torsk, gädda och abborre har minskat i Östersjön. Vad innebär det för ekosystemet i kombination med övergödningen av de grunda havsvikarna? Det undersöker forskare vid Stockholms universitet Östersjöcentrum på Askölaboratoriet.

Bockholmsviken ligger spegelblank när Serena Donadi glider ner i det grunda vattnet med ett undervattens-anteckningsblock i ena handen och en medfaren rotborste i den andra. Hon är ordentligt påklädd under torrdräkten för att kunna vara i de timmar det tar att undersöka vad som hänt i nätburarna som är utplacerade i viken och skrubbade dem rena för nästa mätning.

– Burarna är till för att hålla de stora rovfiskarna ute. Vi räknar hur mycket spigg det blir i burarna och vad som händer med de trådformiga algerna och växterna därunder i rovfiskarnas frånvaro, förklarar doktoranden Åsa Nilsson, som tillsammans med postdoktorforskaren Serena Donadi arbetar med forskningsprojektet Plant-fish.

Vad det handlar om är att rädda balansen mellan djur och växter i havsvikarna. Det största problemet är övergödningen som till stor del beror på kväve och fosfor från lantbruket. Närningen får ett flertal arter trådformiga alger att växa och frodas. När algerna täcker blåstång och andra viktiga undervattensväxter, får de inte tillräckligt med ljus och dör. Det i sin tur påverkar fiskarna som behöver växterna för att kunna gömma sig och för att kunna lägga sin rom på. Smådjuren som lever bland växterna är också viktiga föda för fiskarna. Torsken är

nu i stort sett försvunnen från den svenska kusten, men även gädda och abborre har minskat drastiskt i några områden. Det ger en ond cirkel där de trådformiga algerna breder ut sig alltmer ohämmat.

– Frånvaron av rovfiskar leder till fler småfiskar som spigg. De äter upp tångräkor och tångmärlor som kontrollerar de trådformiga algerna. Om det finns färre rovfiskar som äter spiggen, blir det alltså färre betare, samtidigt som övergödningen sätter fart på algerna, förklarar Åsa Nilsson.

Plant-fish är ett treårigt projekt som nu är inne på sitt andra

Serena Donadi och Åsa Nilsson känner området utanför Askö väl. De tre vikar de forskar ligger olika skyddade, för att ge så bred information som möjligt.

” Frånvaron av rovfiskar leder till fler småfiskar som spigg.

Åsa Nilsson

– Vi försöker se vad som är bästa investeringen, hur mycket resurser vi ska använda för att minska övergödningen eller öka rovfiskbeståndet, säger ekologen Joakim Hansen, en av forskarna inom Plant-fish.

– Vi försöker se vad som är bästa investeringen, hur mycket resurser vi ska använda för att minska övergödningen eller öka rovfiskbeståndet, säger ekologen Joakim Hansen, en av forskarna inom Plant-fish.

– Vi försöker se vad som är bästa investeringen, hur mycket resurser vi ska använda för att minska övergödningen eller öka rovfiskbeståndet, säger ekologen Joakim Hansen, en av forskarna inom Plant-fish.

– Vi försöker se vad som är bästa investeringen, hur mycket resurser vi ska använda för att minska övergödningen eller öka rovfiskbeståndet, säger ekologen Joakim Hansen, en av forskarna inom Plant-fish.

Trots viktbalte kan det vara svårt att komma ner på botten i de grunda vikarna.

år. Första året gjordes inga experiment men en stor fältinsamling, då 32 grunda havsvikar från Öregrund till Valdemarsund besöktes.

– Vi försöker se vad som är bästa investeringen, hur mycket resurser vi ska använda för att minska övergödningen eller öka rovfiskbeståndet, säger ekologen Joakim Hansen, en av forskarna inom Plant-fish.

– Vi försöker se vad som är bästa investeringen, hur mycket resurser vi ska använda för att minska övergödningen eller öka rovfiskbeståndet, säger ekologen Joakim Hansen, en av forskarna inom Plant-fish.

att anlägga våtmarker där fiskarna kan leka när inte havsvikarna fungerar bra.

– Men vi vet inte hur effektivt det är, hur långt gäddynglen sprids och hur det påverkar ekosystemet. Att skapa våtmark är också mycket dyrare än att skydda befintliga lekplatser, säger Joakim Hansen.

Yvonne Perkins
yvonne.perkins@sn.se
0155-25 68 17

”Bra översiktsplan viktigt för att skydda vikarna”

TROSA Hoten mot de grunda havsvikarna är flera. Övergödning, exploatering och fritidsbåtar som grumlar vattnen.

Forskningen som bedrivs på Askölaboratoriet handlar dels om att öka kunskapen om ekologin i olika livsmiljöer i vattnet, men också om att kunna påvisa vilken störning människan innebär för djur och växter. Forskaren Joakim Hansen önskar att forskningsresultaten ska vägleda beslutsfattare i kustkommunerna om hur känslig miljö ska skyddas.

– De grunda havsvikarna är jätteviktiga för rekryteringen av rovfiskarna, det är där de leker. Men det är också de områdena som brukar exploateras, säger Joakim Hansen.

Vilken påverkan har fritidsbåtar på livsmiljön i de grunda havsvikarna?

– Om det blir intensiv båttrafik grumlar det upp botten-sedimenten. Kör man in i laguner ökar vattenomsättningen. Det sänker temperaturen på vattnet vilket påverkar kustens rovfiskars lek negativt. Båtgäret kan särskilt tänka på att inte gå

in de grunda havsvikarna under våren och försommaren. Då har vegetationen precis börjat växa och är som känsligast. I slutet på augusti har de blivit rätt sega och tål mer.

Trosa kommun har antagit en muddringsplan för att båtlivet ska kunna fungera bättre. Hur påverkar muddring ekologin?

– Generellt tar det bort vattenväxter och grumlar vattnet. Det ger mindre ljus vilket gör att vissa växter växer sämre medan andra dör. Grumliga vatten är svårt för de fiskar

som jagar med synen, som till exempel gäddan. Muddrar man bort undervattenströsklar ökar vattenutbytet och temperaturen sänks. Den lilla temperaturskillnaden som blir är viktig för om ynglen växer eller ej.

Vad är det viktigaste kustkommunerna ska ta till sig?

– Att ha en bra översiktsplan. Helheten är det viktigaste. Det går inte att ha förbud överallt, men om de särskilt värdefulla områdena identifieras kan man skydda dem.

Yvonne Perkins